

проект

**СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА
ОБЩИНСКОТО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ**

В ОБЩИНА ПЛОВДИВ

ЗА ПЕРИОДА 2021г. - 2030г.

2021г.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

ВЪВЕДЕНИЕ

I. АНАЛИЗ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ

1. Анализ на факторите на външната среда

1.1. Анализ на демографското и здравно състояние на населението от обслужвания регион

1.2. Анализ на пазара на медицински услуги в региона

II. ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ОБЩИНСКОТО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ В ОБЩИНА ПЛОВДИВ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

III. ПОЛИТИКИ И МЕРКИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОСНОВНИТЕ ПРИОРИТЕТИ

Приоритет №1 - Устойчиво развитие на общинското здравеопазване за постигане на здравно благосъстояние на жителите на община Пловдив чрез активни, ефективни и ефикасни дейности от страна на общинските лечебни заведения

1.1. Промоция на здраве и профилактика на заболяванията

Мерки за реализация на приоритет №1, т.1.1.

1.2. Подобряване здравния статус на населението чрез контрол върху рисковите фактори – тютюнопушене, алкохол, наркотични вещества, нездравословно хранене.

Мерки за реализация на приоритет №1, т.1.2.

1.3. Мониторинг на заразните болести

Мерки за реализация на приоритет №1, т.1.3.

Приоритет №2 - Обезпечаване на качествена и достъпна извънболнична и болнична медицинска помощ чрез укрепване ефективността и контрола на медицинските дейности

2.1. Развитие на извънболничната медицинска помощ

Мерки за реализация на приоритет № 2, т.2.1.

2.2. Развитие на болничната медицинска помощ в община Пловдив

Мерки за реализация на приоритет № 2, т.2.2.

Приоритет №3 - Грижи за уязвимите и специфични групи от населението

Мерки за реализация на приоритет № 3

Приоритет №4 - Изграждане на електронно здравеопазване в община Пловдив, част от националната здравна информационна система

Мерки за реализация на приоритет №4

Приоритет №5 - Обезпечаване на системата на общинското здравеопазване с квалифицирани човешки ресурси, подобряване условията на труд, обучение и професионално развитие на медицинския и немедицински персонал

Мерки за реализация на приоритет №5

Приоритет №6 - Финансова устойчивост на общинската система на здравеопазване

6.1. Осигуряване на устойчивост на общинската здравна система чрез усъвършенстване функционирането на лечебните заведения в община Пловдив, с цел повишаване на ефективността им.

Мерки за реализация на приоритет №6, т.6.1.

Приоритет №7 - Подобряване на майчиното и детско здраве

Мерки за реализация на Приоритет №7

7.1. Осигуряване на съвременна педиатрична грижа на територията на община Пловдив.

7.2. Подобряване на квалификацията и разширяване дейността на медицинските специалисти от здравните кабинети в детски градини и училища на община Пловдив.

7.3. Репродуктивно здраве

7.4. Здравни медиатори

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРЕДВИДЕНИТЕ ДЕЙНОСТИ В ЗДРАВНА СТРАТЕГИЯ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ ЗА ПЕРИОДА 2021г. - 2030г.

V. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МЕРКИТЕ ОТ ЗДРАВНАТА СТРАТЕГИЯ

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата стратегия за развитие на общинското здравеопазване в община Пловдив е създадена и подчинена изцяло на визията за развитие на здравеопазването в Република България, залегнала в проекта на Националната здравна стратегия 2021-2030. Целта на стратегията е да се обезпечи устойчиво развитие на общинското здравеопазване, като се осигури на всички хора възможност за достъп до най-високите стандарти в областта на медицинското обслужване.

Промените в здравната система след 2000г. създадоха нови обществени взаимоотношения и нови предизвикателства пред общинското здравеопазване на община Пловдив. Основните приоритети са :

- Оказване на своевременна, достъпна и квалифицирана извънболнична и болнична медицинска помощ;
- Повишаване ефективността на промоцията на здраве и превенцията на болестите
- Подпомагане, усъвършенстване и развитие на детското и училищно здравеопазване.

Според действащата дефиниция на Световната здравна организация здравето е „състояние на пълно физическо, психическо и социално благополучие, а не просто отсъствие на болест или немощ”. В този контекст усилията за подобряване на общинското здравеопазване в община Пловдив са насочени към постигане на интегрирана и ефективна здравна система, с високо доверие на населението към нея.

Здравето на хората не е само важен компонент на устойчиво развитие на община Пловдив, но и ключов фактор за икономически растеж, който се проявява чрез синергичен ефект върху човешкия ресурс.

Общинското здравеопазване, като ключова дейност на община Пловдив, обхваща провеждане политиката на общината в областта на здравеопазването, съобразно действащата нормативна база, координиране дейността на общинските лечебни заведения, детските ясли и детски кухни на територията на общината и осъществяване на контролни функции свързани с проблемите на здравеопазването.

Настоящата общинска стратегия в сферата на здравеопазването има предназначението да определи основните направления и действия за опазване на човешкото здраве. Стратегията ще служи и като основа за разработване на конкретни планове за действие на общинската администрация за периода 2021г.-2030г.

I. АНАЛИЗ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ

Анализът на текущото състояние на здравеопазването в община Пловдив е извършен чрез проучване и анализиране на демографското и здравно състояние на населението, както и анализ на медицинските услуги, предлагани в региона.

1. Анализ на факторите на външната среда

1.1. Анализ на демографското и здравно състояние на населението от обслужвания регион¹

На територията на община Пловдив се обслужват пациенти не само от област Пловдив, но и от съседните области, доколкото липсва нормативно определено изискване за райониране при предоставянето на здравна помощ.

Динамиката в развитието на демографските процеси и измененията в структурата на населението през последните десетилетия оказват силно влияние върху основните системи на обществото в т. ч. и на здравната система.

По отношение на демографската ситуация в областта през 2020 г. се констатира следното:

- Продължава процесът на застаряване на населението;
- Намалява броят на живородените деца и коефициентът на общата раждаемост;
- Увеличава се броят на починалите лица и коефициентът на общата смъртност нараства;
- Увеличава се детската смъртност;
- Намалява броят на сключените граждански бракове и броят на разводите.

В резултат на демографските и миграционни процеси в края на 2020г. постоянното население на област Пловдив наброява 666 398 души. В сравнение с предходната година населението е намаляло с 403 души, или с 0,1%. Прогнозата е през 2021 г. населението да намалее на 663 500 човека.

През 2020г. в процесите на вътрешна за страната миграция са участвали 197 242 лица.

Най-голям брой на преселващите се - 21 320 души, са избрали за ново местоживеене област Пловдив.

За самия град Пловдив статистиката също е рекордна – над 9 000 души са избрали града за своя нов дом – с 1 500 повече от 2019 г.

¹ www.nsi.bg *Информацията в този раздел е с източник НСИ, Териториално статистическо бюро – Юг.

Към края на 2020 г. населените места в област Пловдив са 212, от които 18 са градове и 194 – села. В 18 града, което представлява 8,5% от населените места, живеят от 1 до 50 души.

При анализ на населението в областта се отчита неравномерно разпределение – 51,3% от него е съсредоточено в гр. Пловдив. Населението на гр. Пловдив представлява 68,6 % от градското население на областта.

Продължава процесът на застаряване на населението, който се изразява в увеличение на дела на населението на 65 и повече навършени години. Към 31.12.2020г. относителният дял на лицата на 65 и повече навършени години е 20,9% (139 342 души) от населението на областта. В сравнение с 2019г. този дял намалява с 0,1 процентни пункта, а спрямо 2001г. е налице увеличение с 4,1 процентни пункта.

Население на област Пловдив под, в и над трудоспособна възраст

Таблица №1

Години	Възрастови групи		
	Под трудоспособна възраст (%)	В трудоспособна възраст (%)	Над трудоспособна възраст (%)
2019	15,7	60,2	24,1
2020	15,8	60,3	23,9

Населението в трудоспособна възраст към края на 2020г. е 402 178 души или 60,3% от цялото население на областта. В сравнение с предходната година тази категория население е нараснала с 644 души или с 0,2%.

През 2020г. се наблюдава намаление на броя на ражданията в областта. През 2020г. в област Пловдив са родени 6 096 деца, от които 6 062, или 99,4% живородени. В сравнение с предходната година броят на живородените е намалял със 138 деца. Коефициентът на раждаемост е 9,1‰. Раждаемостта в област Пловдив е малко по-висока от средната за България – с 0,6‰.

Коефициент на раждаемост и естествен прираст на населението на област Пловдив

Таблица №2

Години	Раждаемост (на 1 000 души)	Естествен прираст (на 1 000 души)	Тотален коефициент на плодовитост
2019	9,3	-5,3	1,60
2020	9,1	-8,3	1,58

Формиралата се тенденция на намаляване на раждаемостта след 2009 г. се дължи предимно на намаляване на плодовитостта на родилните контингенти, измерени чрез тоталния коефициент на плодовитост². Докато през 2009г. средният брой живородени деца от една жена е бил 1,55 деца, то през 2015г. той достига 1,61 деца, а през 2020г. намалява на 1,58.

В общата смъртност сред населението настъпват съществени изменения. През 2020 г. броят на умрелите е 11 569 души. В сравнение с предходната година

техният брой е нараснал с 1 800 души, като коефициентът на обща смъртност³ (17,4‰) се увеличава с 2,8 промилни пункта спрямо 2019г.

²Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период, съобразно повъзрастовата си плодовитост през отчетната година. ³Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой население през годината.

1.2. Анализ на пазара на медицински услуги в региона

В Пловдивска област към 31.12.2020 г. са регистрирани 2 057 лечебни заведения за извънболнична помощ и 1 хоспис. Разкритите в Пловдивска област лечебни заведения за извънболнична помощ на глава от населението са значително над средните стойности за страната. В областта на 100 000 души население се падат 305 лечебни заведения за извънболнична помощ, а в страната – 198, като най-голям брой лечебни заведения за извънболнична помощ са регистрирани в гр. Пловдив – 1415. Осигуреността на областта с лекари е сравнително висока. По данни на Института за пазарна икономика един общопрактикуващ лекар в областта отговаря за 1 452 души от населението (при един на 1 562 души в страната), а един лекар от водеща специалност – за 418 души (при един на 529 души в страната). Пловдив остава втората област (след Плевен) с най-голяма леглова база в страната – 7,8 легла на хиляда души в многопрофилните болници, при 4,9 легла на хиляда души в страната. Сравнително високият брой на лекари и легла в местните болници обяснява защо именно Пловдив е областта с най-висок относителен брой на преминалите за лечение болни – 410 на хиляда души при 242 на хиляда души в страната през 2017 г. Големият брой на лекуваните болни предполага, че и пациенти от други области търсят здравни грижи в област Пловдив.

На територията на област Пловдив са регистрирани 36 лечебни заведения за болнична помощ. Само на територията на гр. Пловдив те са 28 - 17 многопрофилни болници, 9 специализирани лечебни заведения и два диализни центъра:

- Университетска многопрофилна болница за активно лечение „Свети Георги“ ЕАД;
- „Университетска многопрофилна болница за активно лечение Пълмед“ ООД;
- „Университетска многопрофилна болница за активно лечение – Каспела“ ЕООД;
- „Университетска многопрофилна болница за активно лечение – Пловдив“ АД;
- „Университетска многопрофилна болница за активно лечение - Еврехоспитал Пловдив“ ООД;

- „Многопрофилна болница за активно лечение - Медицински комплекс Свети Иван Рилски“ ЕООД;
- Многопрофилна болница за активно лечение „Мед Лайн Клиник“ АД;
- „МБАЛ Света Каридад“ ЕАД, гр. Пловдив;
- „Многопрофилна болница за активно лечение „Св. Пантелеймон“ – Пловдив“ ЕООД;
- „Многопрофилна болница за активно лечение „Св. Мина“ – Пловдив“ ЕООД;
- „Многопрофилна болница за активно лечение Тримонциум“ ООД;
- „Многопрофилна болница за активно лечение Уро медикс“ ЕООД;
- Многопрофилна болница за активно лечение „Централ Онко Хоспитал“ ООД;
- Многопрофилна болница за активно лечение „Парк Хоспитал“ ЕООД;
- Многопрофилна болница за активно лечение „Св. Св. Козма и Дамян“ ООД;
- Многопрофилна болница за активно лечение Пловдив към ВМА София;
- Многопрофилна транспортна болница Пловдив;
- „Медикус Алфа Специализирана хирургична болница за активно лечение“ ЕООД;
- „СБАЛ СПЕЦИАЛ МЕДИК“ ООД гр. Пловдив;
- „Университетска специализирана болница за активно лечение по акушерство и гинекология „Селена“ ООД;
- „Специализирана болница за активно лечение по акушерство и гинекология Торакс Д-р Сава Бояджиев“ ЕООД;
- „Специализирана гастроентерологична болница за активно лечение - Еврохоспитал" ООД;
- "Специализирана очна болница за активно лечение – Луксор“ ЕООД, гр. Пловдив;
- „Комплексен онкологичен център – Пловдив“ ЕООД;
- „Център за кожно-венерически заболявания – Пловдив“ ЕООД, гр. Пловдив;
- „Фърст Диализис Сървисис България“ ЕАД;
- „Дъчмед Диализа България - Диализен център“ ЕООД;
- „Център за психично здраве – Пловдив“ ЕООД.

Двадесет от лечебните заведения са създадени и функционират с частен капитал, като 4 от тях са университетски.

Общият брой на лечебните заведения за извънболнична помощ, регистрирани по смисъла на чл.8, ал.1, т.2в и т.2г от Закона за лечебните

заведения /медицински центрове, медико-дентални центрове и диагностично-консултативни центрове/ в община Пловдив е 69.

Към 31.12.2020 г. в лечебните заведения по данни на РЗИ – Пловдив, работят 3 347 лекари /3 215 за 2019 г./ и 1 118 лекари по дентална медицина /1 029 за 2019 г./.

В края на 2020 г. населението на Пловдивска област е обслужвано от 474 общопрактикуващи лекари, организирани в 365 практики за индивидуална и 15 практики за групова първична медицинска помощ. Един общопрактикуващ лекар обслужва средно 1 406 души.

Лекарите по дентална медицина, осигуряващи първичната помощ в Пловдивска област към 31.12.2020 г. са 1063 или 16,0 на десет хиляди души. Първичната дентална помощ се осигурява от регистрирани 911 индивидуални и 68 групови практики по дентална медицина. През 2020 г. 627 души от населението в Пловдивска област са обслужвани от един лекар от първична помощ по дентална медицина.

Брой регистрирани лечебни заведения за извънболнична помощ на територията на област Пловдив към 31.12.2020г.

Таблица №3

№ по ред	Наименование	Брой
1.	Амбулатория за индивидуална практика за първична медицинска помощ	362
2.	Амбулатория за индивидуална практика за първична дентална помощ	895
3.	Амбулатория за групова практика за първична медицинска помощ	15
4.	Амбулатория за групова практика за първична дентална помощ	68
5.	Амбулатория за индивидуална практика за специализирана медицинска помощ	435
6.	Амбулатория за индивидуална практика за специализирана дентална помощ	25
7.	Амбулатория за групова практика за специализирана медицинска помощ	15
8.	Медицински център	77
9.	Дентален център	10
10.	Медико-дентален център	6
11.	Диагностично-консултативен център	10
12.	Медико-диагностична лаборатория	26
13.	Медико-техническа лаборатория	96
14.	Хоспис	1
	Общо:	2 041

**Брой регистрирани лечебни заведения за извънболнична помощ на
територията на община Пловдив към 31.12.2020г.**

Таблица №4

№ по ред	Наименование	Брой
1.	Амбулатория за индивидуална практика за първична медицинска помощ	171
2.	Амбулатория за индивидуална практика за първична дентална помощ	622
3.	Амбулатория за групова практика за първична медицинска помощ	11
4.	Амбулатория за групова практика за първична дентална помощ	53
5.	Амбулатория за индивидуална практика за специализирана медицинска помощ	347
6.	Амбулатория за индивидуална практика за специализирана дентална помощ	22
7.	Амбулатория за групова практика за специализирана медицинска помощ	15
8.	Медицински център	59
9.	Дентален център	9
10.	Медико-дентален център	4
11.	Диагностично-консултативен център	10
12.	Медико-диагностична лаборатория	23
13.	Медико-техническа лаборатория	77
14.	Хоспис	1
	Общо:	1 424

В Пловдивска област е регистриран един хоспис - „Хоспис Милосърдие” ЕООД, ситуиран в гр. Пловдив. Предвид търсенето на услугата, която предлага хосписа и наличието само на един на територията на община Пловдив, е необходимо да бъдат разкрити и други такива.

Община Пловдив е собственик на две многопрофилни болници за активно лечение, три лечебни заведения по смисъла на чл.10, т.3, т.3а и 3б от ЗЛЗ /бивши диспансери/, два медицински центъра и седем диагностично-консултативни центъра, както следва:

- „Многопрофилна болница за активно лечение „Св. Мина“ – Пловдив“ ЕООД;

- „Многопрофилна болница за активно лечение „Св. Пантелеймон“ – Пловдив“ ЕООД;
- „Комплексен онкологичен център – Пловдив“ ЕООД;
- „Център за психично здраве – Пловдив“ ЕООД;
- „Център за кожно-венерически заболявания – Пловдив“ ЕООД;
- „Диагностично-консултативен център I – Пловдив” ЕООД;
- „Диагностично-консултативен център II - Пловдив” ЕООД;
- „Диагностично-консултативен център IV – Пловдив” ЕООД;
- „Диагностично-консултативен център V – Пловдив” ЕООД;
- „Медицински център VI – Пловдив, район Централен“ ЕООД;
- „Диагностично-консултативен център VII, район „Южен“ Пловдив” ЕООД;
- „Диагностично-консултативен център „Пловдив“ ЕООД;
- „Диагностично-консултативен център „Изток“ ЕООД;
- „Медицински център за рехабилитация и спортна медицина I – Пловдив” ЕООД.

Изброените 14 търговски дружества предоставят здравна услуга, като всяко едно от тях притежава или е с потенциал за силно изразено конкурентно предимство. Ключови фактори за постигане на това са квалифицираният труд, капиталът и съвременните технологии в областта на здравеопазването. За да се достигне желаното ниво се изискват и значителни предварителни дългосрочни инвестиции.

От представените данни се налага изводът, че общинските лечебни заведения оперират на пазара на медицински услуги в силно конкурентна, а в не малко случаи и агресивна, пазарна среда.

В дейностите по функция „Здравеопазване” на община Пловдив се включват 17 детски ясли, 12 детски кухни, 144 здравни кабинета в детски градини и училища, 5 здравни медиатора, реализиране на дейности по програми със здравна насоченост и предоставяне на финансова помощ за лечение на граждани.

II. ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ОБЩИНСКОТО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ В ОБЩИНА ПЛОВДИВ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

От така представения демографски и здравен анализ на състоянието на населението в община Пловдив и функционирането на посочените общински лечебни заведения, се очертават приоритетите и стратегическите насоки за бъдещите действия за постигане на устойчивост в развитието на общинското здравеопазване. Общинската Здравна стратегия ще има принос за по-добро качество на живот на гражданите и благоприятен ефект върху икономическия

растеж и социално благополучие на населението чрез оптимални инвестиции за по-добро здраве.

Към настоящия момент се очертават следните приоритети за развитие на общинското здравеопазване:

1. Устойчиво развитие на общинското здравеопазване за постигане на здравно благосъстояние на всеки жител на община Пловдив чрез активни, ефективни и ефикасни дейности от страна на общинските лечебни заведения;
2. Подобряване качеството, ефективността и контрола върху дейността на общинските лечебни заведения;
3. Поставяне акцент върху човешките ресурси, подобряване на техния икономически и социален статус, задържането им в сферата на общинското здравеопазване, чрез по-добри условия на труд и обучение;
4. Изграждане на система на електронно, общинско здравеопазване;
5. Осигуряване на финансова устойчивост на системата на общинското здравеопазване;
6. Повишаване професионалната класификация на медицинските специалисти от здравните кабинети в детските заведения и училищата;
7. Изграждане на нови детски ясли и увеличаване капацитета на съществуващите.

Въз основа на тези приоритети са разработени визията и стратегическите цели на Стратегията за развитие на община Пловдив.

ВИЗИЯ

за развитие на здравеопазването в община Пловдив

**ЗДРАВЕ ЗА ВСИЧКИ –
СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ЗДРАВОСЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ,
ЧРЕЗ ЕФЕКТИВНА ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА
БОЛЕСТИТЕ И ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВЕНИ И ДОСТЪПНИ
МЕДИЦИНСКИ УСЛУГИ ЗА ВСИЧКИ ГРАЖДАНИ
НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ**

Визията за развитие на общинското здравеопазване в община Пловдив е в унисон с визията за развитие на здравеопазването в България до 2030г.

Необходими са усилия за мобилизиране на местните ресурси и потенциал, и следване на подходяща стратегия със стабилизираща позиция по отношение на извънболничната и болнична медицинска помощ, дейността на общинските

детски ясли и детски кухни, здравните кабинети в детски градини и училища, здравните медиатори .

Главната цел на настоящата Здравна стратегия на община Пловдив за периода 2021г.-2030г. е *превръщане на Общинското здравеопазване в ефективна система, предоставяща медицински и здравни услуги с високо качество, достъпни за всеки жител на община Пловдив.*

За постигане на главната цел са формулирани седем стратегически цели:

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: Промоция на здраве и профилактика на болестите.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Качествена и достъпна извънболнична и болнична медицинска помощ. Устойчиво развитие на качествено общинско здравеопазване;

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: Грижи за специфични и уязвими групи от населението;

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4: Изграждане на електронно здравеопазване, част от националното електронно здравеопазване и националната здравна информационна система;

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 5: Обезпечаване на системата на общинското здравеопазване с квалифицирани човешки ресурси, подобряване на условията на труд, обучение и професионално развитие;

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 6: Финансова устойчивост на общинската система на здравеопазване;

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 7: Устойчивост на общинските дейности по функция „Здравеопазване”- детски ясли, детски кухни, здравни кабинети в детските градини и училища и здравни медиатори.

За да се постигнат тези стратегически цели се очертават седем приоритетни области:

Приоритет №1 - Устойчиво развитие на общинското здравеопазване за постигане на здравно благосъстояние на жителите на община Пловдив чрез активни, ефективни и ефикасни дейности от страна на общинските лечебни заведения;

Приоритет №2 - Обезпечаване на качествена и достъпна извънболнична и болнична медицинска помощ, чрез повишаване на ефикасността и контрола върху медицинските дейности;

Приоритет № 3 - Грижи за уязвимите и специфични групи от населението;

Приоритет №4 - Изграждане на електронно здравеопазване в община Пловдив, част от националното електронно здравеопазване и националната здравна информационна система;

Приоритет №5 - Обезпечаване системата на общинското здравеопазване с квалифицирани човешки ресурси, подобряване на условията на труд, обучение и професионално развитие;

Приоритет №6 - Финансова устойчивост на общинската система на здравеопазване;

Приоритет №7 - Подобряване на майчиното и детско здраве.

III. ПОЛИТИКИ И МЕРКИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОСНОВНИТЕ ПРИОРИТЕТИ

Приоритет №1

Устойчиво развитие на общинското здравеопазване за постигане на здравно благосъстояние на жителите на община Пловдив чрез активни, ефективни и ефикасни дейности от страна на общинските лечебни заведения

1.1. Промоция на здраве и профилактика на заболяванията

За ранна диагностика и ограничаване на тежестта на хроничните заболявания, усилията трябва да бъдат насочени към превенция на здравето, профилактика и ранна диагностика на заболяванията.

Според данни от здравния профил на Република България за 2019 г. над 80% от смъртните случаи в България са в резултат на сърдечно-съдови и онкологични заболявания. Основните причини за това са нездравословно хранене, тютюнопушене и висок индекс на телесна маса. Ниската физическа активност е един от ключовите поведенчески фактори, повишаващи риска от възникване на хронични незаразни болести.

Община Пловдив от години финансира провеждането на профилактични програми за учениците от началния курс в пловдивските училища, касаещи ранната диагностика, профилактика и рехабилитация на деца с гръбначни изкривявания и деформации на гръдния кош, намаляване броя на децата с наднормено тегло и затлъстяване. Освен това с финансовата подкрепа на общината се реализира и програма за компетентно и специфично спортно–медицинско обезпечаване на лица, жители на общината, осъществяващи тренировъчна и състезателна дейност, чрез провеждане на комплексен медицински преглед, предсъстезателни медицински прегледи на лица, упражняващи физическо възпитание и спорт и контролирани прегледи на спортисти, включително с ЕКГ отклонения. През 2020 г. чрез профилактичните

програми са обхванати 6 226 ученици от учебните заведения на община Пловдив и 1 989 лица, осъществяващи тренировъчна и състезателна дейност на територията на община Пловдив, за което община Пловдив е предоставила финансови средства общо в размер на 209 700 лв.

„Комплексен онкологичен център – Пловдив“ ЕООД от години безвъзмездно реализира програми по превенция на рак на млечната жлеза, обхващаща жени на възраст над 25 години, превенция на рак на женските полови органи, в т.ч. рак на шийката на матката, които се изпълняват и на територията на общините: Смолян, Златоград, Неделино, Ивайловград, Стрелча. На територията на община Пловдив периодично се извършват безплатни профилактични прегледи на служители от общинската администрацията и граждани на общината.

„Комплексен Онкологичен Център – Пловдив” ЕООД ежегодно организира безплатни прегледи за рак на гърдата, рак на женските полови органи и кожни тумори с помощта на мобилни екипи, чрез които да се обхванат по голям брой пациенти и от отдалечените райони.

Психичното здраве на жителите на Община Пловдив е в компетенциите на общинското дружество „Център за психично здраве – Пловдив” ЕООД. В „ЦПЗ-Пловдив” ЕООД се реализират програми за:

- Ранно откриване, проследяване и лечение на всички психични заболявания;
- Превенция на самоубийствата;
- Превенция и предотвратяване на домашното и училищно насилие;
- Програма за лица с наркотична зависимост;
- Програма за лица с алкохолна зависимост;
- Програма за наблюдение и контрол на психичното здраве на хора с деменция и увреждания, бездомници /за настаняване в социални институции/;
- Психо-социална рехабилитация и социална адаптация;
- Програма и обучение в различни дейности на лицата с психични заболявания;

„Център за кожно-венерически заболявания – Пловдив“ ЕООД реализира програма за ранна диагностика и превенция на atopичен дерматит 2020-2021г. за деца от детските градини на община Пловдив. Общинското здравеопазване залага на бъдещи програми за ранно диагностициране на деца с ендокринологични, неврологични, ортопедични, очни, хирургични и други заболявания.

В някои от учебните заведения на територията на община Пловдив е изпълнявана и предстои през 2022г. да се изпълнява Програма за превенция на сексуално предавани инфекции (СПИ) и ХИВ.

В „Многопрофилна болница за активно лечение „Св. Мина“ – Пловдив“ ЕООД и „Многопрофилна болница за активно лечение „Св. Пантелеймон“ – Пловдив“ ЕООД са разкрити центрове за обучение на пациенти със захарен диабет.

Общопрактикуващите лекари имат възможност да разпространяват брошури с информация относно информиране на населението за профилактика на оралните заболявания и подобряване знанията и уменията на децата за опазване на оралното им здраве, което е съобразено с Национална здравна стратегия за периода 2021г.-2030г. и Националната програма за профилактика на оралните заболявания при деца 0-18 г. в Република България 2021-2025 г., която е продължение на Националната програма за профилактика на оралните заболявания при деца 0-18 г. в Република България 2015-2020г.,

Мерки за реализация на приоритет №1, т.1.1.

- 1.1.1. Повишаване знанията на жителите на община Пловдив в областта на здравословния начин на живот, с предоставянето на възможност за консултиране и повишаване на информираността в тази насока;
- 1.1.2. Стимулиране на общинските лечебни заведения за реализиране на дейности по промоция на здравето и превенция на болестите;
- 1.1.3. Разширяване на спектъра на медицински услуги с такива по промоция на здравето и профилактика на болестите;
- 1.1.4. Създаване на програми за ранна диагностика и откриване на онкологични заболявания;
- 1.1.5. Създаване на програми за контрол на сърдечно-съдови заболявания;
- 1.1.6. Мерки за ранно откриване на диабет;
- 1.1.7. Разработване на допълнителни, ефективни скринингови програми при деца и възрастни.

1.2. Подобряване здравния статус на населението чрез контрол върху рисковите фактори – тютюнопушене, алкохол, наркотични вещества, нездравословно хранене.

Тютюнопушенето е предпоставка за редица социално-значими заболявания. При пушачите риска от развитието на рак, белодробни и сърдечно-съдови заболявания е значим. Тютюневите изделия водят до пристрастяване и увреждат човешкото здраве. Другият вид зависимост, водещ до негативни здравни, социални и икономически ефекти е зависимост или злоупотреба с алкохол. И тук ролята на превенцията е от изключително значение в контекста на повишаване ефективността на здравната система в община Пловдив.

Третият социално значим проблем е разпространението на наркоманиите. Употребата на психоактивни вещества се превърна в една от големите заплахи за здравето и живота на хората по света. Най-масово употребяваното наркотично вещество е марихуаната, следвано от веществата от групата на стимулантите: ектази, амфетамини, кокаин и метамфетамини.

По данни от Национално представително проучване относно нагласи и употреба на психоактивни вещества сред общото население в България (на възраст 15-64 години), проведено през 2016 г., общо 11,2% (между 472 000–565 000 лица) от възрастното население са употребили поне веднъж в живота си някакво наркотично вещество. В сравнителен план делът на тези хора е по-висок от всички други предходни години. Младите хора на възраст между 15 и 34 години представляват около 81,5% от всички лица във възрастовия диапазон 15-64 години, които поне веднъж в живота си са употребили някакъв вид наркотик. Всред учениците от 9-ти до 12-ти клас 26,2% поне веднъж в живота си са пробвали някакво наркотично вещество. Данните показват, че през последните години се регистрира тенденция на спад в броя на високорисково употребяващите опиоиди лица (хероин, метадон, морфин) и увеличаване на употребяващите стимуланти и канабис. Една от причините за този факт, е преминаване на много от проблемно употребяващите лица към опиоидно субституиращо лечение. В общинското лечебно заведение „Център за психично здраве – Пловдив” ЕООД е разкрита и продължава да функционира безплатна Метадонова програма, осигуряваща субституиращо лечение на лица със зависимост към опиатни психоактивни вещества.

В община Пловдив от 2001г. е създаден и функционира Общински съвет по наркотични вещества /ОСНВ/ с Превантивно-информационен център /ПИЦ/ към него, който отговаря за реализиране на местно ниво на Националната политика в областта на превенцията, лечението, рехабилитацията и ресоциализацията на наркоманиите. Дейността на ОСНВ е насочена към всички възрастови групи, като се фокусира основно върху прицелни групи, като ученици, учители, педагогически съветници, психолози и медицински специалисти от училищата на гр. Пловдив. Работещите в ПИЦ изнасят лекции в училищата за психоактивни вещества, консултират деца и родители, организират семинари на тема „Връстници обучават връстници” и обучения на деца лидери, провеждат съвместни мероприятия с доброволци и студентски организации, организират по различни поводи културни и спортни мероприятия. Във връзка с ограничаване разпространението на наркотици в училищна и извънучилищна среда сред малолетни и непълнолетни лица, най-голям брой дейности са осъществени в областта на универсалната превенция, като интервенциите са насочени предимно към деца и младежи.

Освен това периодично се изготвят и отпечатват различни информационни материали, които подпомагат дейността на съвета.

Навлизането на нови наркотични вещества и по-засилената употреба на стимуланти и канабис предполагат разработването на насоки за лечение и рехабилитация, съобразени с видовете и начини на употреба на наркотици, включително и подходи, насочени към малолетни и непълнолетни.

Съществуващите програми за лечение и психосоциална рехабилитация са недостатъчни на национално ниво за покриване на нуждите от лечение, рехабилитация и ресоциализация на зависими лица. От около 30 000 български граждани, които имат нужда от лечение и психосоциална рехабилитация във връзка с употреба на наркотици, през лечебната система годишно минават едва около 7 000 годишно.

Целта на стратегията е да обхваща широк спектър от ранни по значение и взаимнодопълващи се мерки в областта на превенцията, лечението, психосоциалната рехабилитация, намаляване на здравните и социални вреди и минимизиране на риска по отношение на стартиране употребата на наркотични вещества. Тя следва да бъде насочена към следните уязвими групи:

- лица в риск от употреба на наркотични вещества – деца и младежи;
- употребяващи наркотични вещества;
- семейства и близки на употребяващи наркотични вещества.

Промоция и превенция на психичното здраве по отношение на зависимостите за навършилите пълнолетие лица и за ромското население /във филиала, разкрит в район „Източен”/ се осъществява чрез активното включване на специалистите от „Център за психично здраве – Пловдив” ЕООД, обслужващи Метадоновата програма на лечебното заведение, която е единствената безплатна общинска такава.

В последните години се наблюдава отрицателна тенденция в модела на потребление и консумация на вредни храни с високо съдържание на захар, сол, добавени мазнини и тестени изделия. Тук усилията трябва да се насочат към информираност на родителите за негативните последици върху здравето на децата им от употребата на такъв вид храни. Превенцията по отношение на здравословното хранене трябва да започне със създаване на култура на хранене и здравословни навици още от ранна детска възраст, което се реализира в детски ясли, детски кухни, детски градини и училищни столове на територията на община Пловдив.

Мерки за реализация на приоритет №1, т.1.2.

1.2.1.Реализиране на дейности за промоция на здраве по отношение на здравословно хранене, физическа активност, намаляване на употребата на тютюневи изделия, злоупотреба с алкохол и наркотични вещества;

1.2.2.Разработване и прилагане на превантивни програми за деца и младежи базирани на добри европейски практики;

1.2.3.Подобряване на достъпа и ефективността на лечение, психосоциална рехабилитация и реинтеграция;

1.2.4.Създаване на екип от специалисти, които да извършват т.н. „Мотивационно интервюиране”, имащо за цел ранно установяване на предразположеност към някакъв вид зависимост;

1.2.5.Осъществяване на ефективни програми за здравословно и сексуално образование сред подрастващите и млади хора, чрез включване в представянето на програмата на хора с личен опит, преминали през различен вид зависимости;

1.2.6. Промоция на здравословното хранене чрез провеждане на кампании за информиране на населението.

1.3. Мониторинг на заразните болести

Провеждането на програмен мониторинг на заразните болести в община Пловдив трябва да отразява и да съответства на глобалните цели за контрол на заразните болести, приети от ООН в Програма за устойчиво развитие, в която са залегнали новите 17 цели за универсална, интегрирана и трансформираща визия за по-добър свят. Въз основа на тях Световната здравна организация /СЗО/ очерта целите за борба с инфекциозните заболявания, целящи намаляване на заболяемостта и смъртността от заболявания с епидемиологичен характер. Надзорът на заразните болести трябва да изпълнява две основни функции: ранно оповестяване на потенциалните заплахи за общественото здраве и програмен мониторинг на определени заразни заболявания. Социалнозначими заразни болести са полиомиелит, туберкулоза, СПИН, вирусни хепатити / 13-та Работна програма на СЗО 2019-2023/. Функциите по надзора, свързани с ранното оповестяване, са основни за общинска, регионална, националната и световна здравна сигурност. Епидемии като SARS, COVID-19, птичи грип и свински грип доказаха важността за ефективен общински надзор.

Инфекциозните болести и мониторинга върху тях винаги са били приоритет на здравеопазването в община Пловдив, но след обявеното извънредно положение от Министерски съвет на 13.03.2020 г., във връзка с пандемията от COVID – 19, се превърнаха във фокус на общинското здравеопазване. За да бъде системата за надзор ефективна, трябва да се ревизира и да се предприемат действия за нейното осъвременяване и актуализиране на

готовността на общинско здравеопазване, в т.ч. лабораторна и кадрова готовност за ранна диагностика на инфекции с висок епидемиологичен потенциал. Надзорът на заразните болести изисква дългосрочна ангажираност по отношение на материални и човешки ресурси.

Социалнозначими инфекциозни заболявания са туберкулоза и ХИВ/СПИН. Основната цел на двете национални програми за превенция и контрол на тези заболявания е задържане на ниско разпространение на ХИВ-инфекцията и туберкулозата в България. Честотата на новорегистрираните случаи с ХИВ инфекция на 100 000 души население в страните от Европейския съюз през 2018 г. е 5,1, а за България показателят е 4,4, т.е. страната ни е с по-ниско разпространение на ХИВ сред страните от ЕС. В България е налице и трайна тенденция за намаляване на заболеваемостта от туберкулоза - от 38,5 на 100 000 население през 2008 г. до 18,4 на 100 000 души през 2019 г., по данни на Министерство на здравеопазването.

По данни на Националната програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН към Министерството на здравеопазването от началото на 2021г. до 11 май 2021г. са открити нови 88 ХИВ – серопозитивни лица, с което носителите на ХИВ в страната от 1986г. до сега са 3 571. През 2020г. починалите от ХИВ/СПИН лица са 28. Към 31 март 2021г. общо 1 850 лица с ХИВ се проследяват в секторите за лечение на пациентите с ХИВ/СПИН, един от които се намира на територията на община Пловдив в инфекциозна клиника на УМБАЛ „Св. Георги“.

Географското разпространение показва, че по-голямата част от новоинфектираните с ХИВ са предимно в големите градове, което към 30 ноември 2020г. е както следва: София град – 40% /74 лица/, в Област Варна – 14% /25 лица/, Пловдив – 9% /17 лица/, Русе – 4% /7 лица/ и в останалите под 3%. През 2020г. изследваните и узнали своя ХИВ статус лица са над 270 000 души.

В Министерство на здравеопазването се работи за приемане на Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции /СПИ/ в България за периода 2021-2025г. и Национална програма за превенция и контрол на туберкулоза в България за периода 2021-2025г. С приемането им ще се гарантира устойчивост на постигнатите резултати в борбата с тези заболявания в страната и на територията на община Пловдив, като няма да има прекъсване в осигуряване на безплатна диагностика и лечение на пациентите с ХИВ и туберкулоза. За да се запази тенденцията на ниско разпространение на двете социалнозначими заболявания - СПИН и туберкулоза на територията на община Пловдив и в страната, трябва да продължи

реализирането на дейности по превенция и контрол на двете инфекциозни заболявания.

Мерки за реализация на приоритет №1, т.1.3.

1.3.1. Укрепване на системата за контрол на заразните болести чрез повишаване на готовността за ранно откриване, оповестяване и предпазване от внос, възникване и разпространение на взривове и епидемии от инфекции с висок епидемичен потенциал на територията на община Пловдив;

1.3.2. Повишаване капацитета на медицинските специалисти за осъществяване на ефективен контрол на заразните болести;

1.3.3. Прилагане на утвърдени политики и ефективни дейности в областта на превенцията и контрола на социалнозначими заразни болести;

1.3.4. Грижа при социалнозначими заразни болести, с насоченост към групите в риск;

1.3.5. Ефективен надзор над социалнозначими заболявания – за ХИВ / СПИН, СПИ, вирусни хепатити, туберкулоза, морбили, рубеола, полиолиомиелит, дифтерия и др.;

1.3.6. Повишаване информираността на населението относно превенцията на актуални заразни болести;

1.3.7. Достигане и поддържане на висок имунизационен обхват за предпазване на общественото здраве от заболявания, предотвратими чрез ваксиниране, посредством повишаване на обществената информираност, професионалната компетентност относно ползите от ваксините и създаване на механизъм за гарантиран достъп до имунизации на всички групи от населението.

Приоритет №2 - Обезпечаване на качествена и достъпна извънболнична и болнична медицинска помощ чрез повишаване на ефективността и контрола на медицинските дейности

2.1. Развитие на извънболничната медицинска помощ

Общинските лечебни заведения за извънболнична помощ на гр. Пловдив са девет:

- „Диагностично-консултативен център I – Пловдив” ЕООД;
- „Диагностично-консултативен център II - Пловдив” ЕООД;

- „Диагностично-консултативен център IV – Пловдив” ЕООД;
- „Диагностично-консултативен център V – Пловдив” ЕООД;
- „Медицински център VI – Пловдив, район Централен“ ЕООД;
- „Диагностично-консултативен център VII, район „Южен“ Пловдив” ЕООД;
- „Диагностично-консултативен център „Пловдив“ ЕООД;
- „Диагностично-консултативен център „Изток“ ЕООД;
- „Медицински център за рехабилитация и спортна медицина I – Пловдив” ЕООД.

Териториалната достъпност до лечебните заведения, оказващи специализирана медицинска помощ, е много добра (равномерно разположение), но има известно съсредоточаване на отделните специалисти в различни ДКЦ и МЦ. Необходимо е целенасочените и дългосрочни усилия да продължат в дейности по профилактика на болести и промоция на здравето, както и повишаване на информираността на ползващите здравни услуги.

Липсва добра координация на изпълнителите на извънболнична специализирана медицинска помощ с общопрактикуващи лекари и с тези в болничните лечебни заведения. Наблюдава се едновременна ангажираност на голяма част от изпълнителите на извънболничната специализирана медицинска помощ и в болничната помощ.

Доказано е, че извънболничната медицинска помощ е много ефективен и ефикасен начин за справяне с основните нездравословни и рискови поведения, и предизвикателствата, които заплашват здравето и благополучието в бъдеще. Това налага провеждане на целенасочена политика с акцент върху дейностите, свързани с промоцията на здраве и превенция на основните социалнозначими заболявания, като ключов метод за ефективно предоставяне на тези услуги. За целта е необходимо да се осигурят адекватни организационни и финансови механизми за развиване на капацитета на извънболничната медицинска помощ за предоставяне на здравни грижи, насърчаващи промоцията на здраве и профилактика на заболяванията.

Друг акцент е развитието на приоритетни медицински дейности в продуктовия портфейл на всяко общинско лечебно заведение за извънболнична помощ и интегрирането на тези дейности в рамките на общинското здравеопазване.

Мерки за реализация на приоритет № 2, т.2.1.

2.1.1. Инвестиции в нови технологии

Използването на нови информационни и комуникационни технологии ще даде възможност да се развие модел на модерно здравеопазване, предлагащ

интелигентен и ориентиран към пациентите подход относно здравните услуги, което има потенциал да трансформира коренно здравеопазването.

- **Изкуствен интелект**

Интегриран в управлението на здравеопазването, изкуственият интелект ще играе важна роля в развитието на диагностичните и терапевтични процеси, позволявайки анализ на огромни количества информация, записи, резултати от изображения и т.н. Роботите също ще играят водеща роля в използването на нови технологии, приложими за медицината.

- **Мобилни приложения**

Използването на мобилни устройства като допълнение към медицинското обслужване може да подобри отношенията между здравните специалисти и отношенията между лекар и пациент. Други приложения, които ще позволят на пациентите да съхраняват информацията си и да наблюдават здравето си от мобилни устройства, са в процес на разработка.

- **Телездраве**

Състои се от използване на компютърни технологии за отдалечен достъп до здравни услуги. Терминът телездраве се отнася до цялата здравна система, която обхваща всякакви дейности като образование, програми за осведоменост и превенция, както и диагностика, самообслужване и лечение. Предоставянето на достъп до тези различни услуги е особено полезно за хора с намалена подвижност, изолирани или живеещи в селски райони. Услугите за телездраве включват портали за избор на лекар или преглед на резултати от проведени изследвания и тестове, както и системи за видеоконференции между лекари и специалисти или между лекар и пациент.

- **Телемедицина**

Това е един от основните клонове на телездравеопазването. По-специално, това дава възможност за обмен на медицинска информация с помощта на електронни комуникационни системи. Телемедицината прави възможно предоставянето на здравни услуги, когато разстоянието е проблем.

- **Устройства, носени върху тялото на пациента**

Това са биосензори, позволяващи мониторинг и проследяване на различни аспекти на здравето на пациентите като по този начин е възможно да се откриват болести и контролират заболявания.

- **Софтуер за управление на електронни медицински досиета**

Това са платформи за бързо и ефективно управление на досиетата на пациентите. Важна подробност относно ефективността на всички инструменти, които трябва да улеснят развитието на здравната система, е че те трябва да бъдат езиково достъпни за пациентите, лекарите и медицинските специалисти по здравни грижи. Трябва също да се има предвид, че в по-слабо развитите региони, където ролята на телездравеопазването и телемедицината е особено важна, честотата на неграмотност в много случаи е висока.

2.1.2. Осъвременяване на наличната медицинска апаратура в общинските лечебни заведения за извънболнична помощ.

2.1.3 Маркетингова политика.

Създаване на нови и оптимизиране на съществуващите маркетингови политики във всяко едно общинско лечебно заведение. Изготвяне на план за реализиране на маркетингова стратегия и обособяване във времеви план на реални действия в тази посока. От изключително значение е интегрирането и включването в единна общинска маркетингова политика на ниво общинско здравеопазване, чрез създаване на функционални взаимодействия между пазарните стратегии на отделните общински лечебни заведения. По този начин ще се постигне максимална ефективност и достъпност на медицинските дейности на всяко общинско лечебно заведение, както и ще се поставят различни акценти в дейността им.

2.2. Развитие на болничната медицинска помощ в община Пловдив

Общинските лечебни заведения за болнична помощ в гр. Пловдив са две по смисъла на чл.9, ал.1, т.1 и три съгласно чл.10, т.3, т.3а и т.3б от ЗЛЗ :

- „Многопрофилна болница за активно лечение „Св. Мина“ Пловдив“ ЕООД;
- „Многопрофилна болница за активно лечение „Св. Пантелеймон“ Пловдив“ ЕООД;
- „Център за кожно-венерически заболявания – Пловдив“ ЕООД;
- „Център за психично здраве – Пловдив“ ЕООД;
- „Комплексен онкологичен център – Пловдив“ ЕООД.

Общинското здравеопазване в гр. Пловдив е оптимизирано по отношение на болничния сектор. Броят на болниците за активно лечение отговаря на потребностите на населението. За предоставяне на висококачествени услуги от страна на публичните предприятия в болничния сектор, с цел успешно конкуриране с частния, е необходимо да се създадат стимули за въвеждане на

съвременни технологии, които дават възможност за ранна диагностика и ефикасно лечение на все по-голям брой заболявания.

В краткосрочен план трябва да се осигури финансиране за обединяване на двете бази на „Комплексен онкологичен център – Пловдив“ ЕООД в сградата на бул. „Александър Стамболийски“ №2А. Работата в две отдалечени структури затруднява комплексното обслужване на пациентите при извършване на болничната дейност. Съществуващите сгради са недостатъчни и не позволяват на структурата да разгърне дейността си, както и да претърпи бъдещо развитие - създаване на единна, модерна структура, в това число и сграден фонд, отговарящ на всички нормативни изисквания, стандарти и технологична обезпеченост.

СЗО е определила правото на здраве като основно човешко право. Съгласно съвременното определение продължителните и палиативните грижи са насочени към постигане на възможно най-доброто качество на живот при хора с хронични, нелечими заболявания и техните семейства, от момента на поставяне на диагнозата до края на живота.

Към момента на територията на Република България има близо 50 регистрирани хосписа, 30% от които се намират в столицата. На територията на община Пловдив, вторият по големина град в България, в момента има регистриран един единствен. Липсата на държавна политика в тази посока води до неспазване на основните човешки права на тези пациенти, до затруднения в живота на техните семейства, като по този начин влошава качеството на живот, натоварва сериозно здравната система и води до висок риск от социална изолация на цели групи хора.

Основна цел за развитието на сектора следва да е реновирането на съществуващите сгради и възраждане на медицинската дейност в бившата белодробна болница „Д. П. Кудоглу“ за превръщането и в лечебно заведение, каквато е волята на дарителя. На територията на община Пловдив няма разкрит общински хоспис. Предвид голямото търсене на този вид медицинска услуга е целесъобразно създаването на лечебно заведение за палиативни грижи / хоспис / за възрастни хора и деца с тежки, хронични заболявания.

Създаването на първия в България общински хоспис в сътрудничество с Българското дружество по палиативна медицина и продължителни грижи, ще даде възможност хосписът да стане и център за курсове и обучения на медицински и немедицински лица за оказване на продължителна и палиативна грижа, както в лечебно заведение, така и в домашна среда.

Според доклад на Световната банка и Световната здравна организация /СЗО/ „ Всеки втори човек на земята не може да получи основни здравни

грижи.“ Налице е възможност за решение: универсално здравно покритие, което ще позволи на всички да получат необходимите здравни услуги, когато и къде се нуждаят от тях, без да изпитват финансови затруднения. Универсалното здравно покритие и ролята на първичната здравна грижа са във фокуса на СЗО през май 2019г. на 72-рата Световната здравна асамблея, на която делегатите се споразумяват за три резолюции относно универсалното здравно покритие (VUZ). Тези резолюции са посветени на първичната здравна помощ, ролята на здравните кадри на общностно ниво и срещата на високо равнище на Общото събрание на ООН през септември 2019г. Призовават се държавите-членки да ускорят напредъка в постигането на универсално здравно покритие, да отделят специално внимание на бедните и уязвимите. Срещата призовава правителствата да участват в координирането на междусекторната работа, необходима за постигане на универсално здравно покритие, на което палиативните грижи са основен компонент.

Мерки за реализация на приоритет № 2, т.2.2.

2.2.1. Инвестиции в нови технологии, дооборудване и осъвременяване на медицинската апаратура и техника в лечебните заведения за болнична помощ.

2.2.2. Консолидиране дейността и обединяване на двете бази на „КОЦ-Пловдив“-ЕООД, чрез осигуряване на терен, одобряване на проект и съгласуване с принципала - Общински съвет - Пловдив.

2.2.3. Изграждане на общински хоспис в сградата на бившата белодробна болница „Д. П. Кудоглу” след реновирането и.

Приоритет №3

Грижи за уязвимите и специфични групи от населението

Най-висока степен на здравна уязвимост имат неграмотните, бездомните, хората от малцинствените групи, продължително и трайно безработните, изпаднали в социална изолация и икономическа зависимост от действията на държавата. Семействата на хора с алкохолна и други зависимости, болни с тежки психични и физически увреждания са друга категория, която има високо ниво на здравна и социална уязвимост. Децата в тези групи са в особен риск и са уязвими към физически и психологически травми. Те изискват специално внимание поради зависимостта си от възрастните за своето оцеляване, нормален растеж и развитие. Справянето с уязвимостта на тези групи изисква подкрепа, насочена към създаване на условия за по-високо качество на техния живот, независимост и реално участие в социалния живот. Особено значение в тази връзка имат мерките за осигуряване на образование, квалификация, трудова

заетост, превенция на насилието и престъпността. Голяма част от здравните им проблеми възникват или се влошават в резултат от тяхното неравностойно социално положение. Мерките, насочени към тяхното социално включване, имат пряко позитивно влияние върху тяхното здраве и достъпа до здравни грижи. Необходимо е подобряване на достъпа и адаптиране на здравните услуги към динамичните характеристики на тези групи.

Програмите за промоция на здравословен стил на живот, превенция на хроничните незаразни заболявания, сексуално и репродуктивно здраве, превенция на употребата на алкохол и наркотици, тютюнопушене, скрининговите програми и други следва да бъдат подходящо адаптирани, за да могат да обхванат различните уязвими групи от населението.

Застаряването на населението е един от най-острите демографски проблеми в страната ни. Община Пловдив не прави изключение, както по отношение на раждаемостта и смъртността, така и по отношение на процеса на застаряване на населението. Посочените тенденции са важни от гледна точка на планиране на присъщите за тази възраст здравни услуги и необходимите за това ресурси. Основната причина за заболяемост, инвалидност и смъртност сред населението на 65 и повече години са хроничните незаразни заболявания, като факторите, които ги обуславят, в повечето случаи, въздействат много преди да се достигне тази възраст. По тази причина подобряването на качеството на живот и ограничаване на тежестта на хроничните заболявания и увреждания са свързани с мерки за въздействие, насочени основно към промоцията на здраве, профилактика на заболяванията, ранна диагностика и своевременно лечение.

Специфичен проблем за населението над 65 години е увеличаване броя на хората с деменция, поради което е необходим акцент върху осигуряване на навременни, координирани и широко достъпни услуги за ранна диагностика и лечение на хората с деменция.

По отношение на медицинското обслужване е необходимо осигуряването на равен достъп до висококачествени здравни услуги на всички възрастни хора. Същевременно системата на здравеопазване, както и съпътстващите услуги извън нея, трябва да бъдат развити така, че да се предоставят в своята цялост чрез интегриран подход като тяхната организация и капацитет са съобразени с потребностите и специфичните особености на възрастните хора.

Хората с увреждания са специфична група пациенти, за които здравната помощ в повечето случаи се нуждае от интердисциплинарен подход. Това налага осигуряване и поддържане на добра координация между различните медицински

специалисти и социални и други услуги, предоставяни на хората с увреждания. По тази причина трябва да продължат усилията за осигуряване на комплексна рехабилитация с медицинска, професионална и социална насоченост. В това отношение община Пловдив може да се похвали с достатъчно на брой рехабилитационни структури, осъществяващи комплексни рехабилитационни програми, в т.ч. медицинска и функционална диагностика, кинезитерапия, физикална терапия, говорна терапия, ерготерапия, психотерапия и др.

Мерки за реализация на приоритет № 3

3.1. Създаване на механизми за определяне на съответните специфични нужди и потребности на уязвимите групи като основа за планиране на здравните услуги;

3.2. Развитие на интегрирани здравно-социални услуги за уязвими групи в общностите с фокус върху бременни, деца, възрастни хора и хора с увреждания;

3.3. Изграждане на умения за здравословно поведение чрез повишаване информираността на уязвимите групи;

3.4. Утвърждаване на модела на здравния медиатор към общините като работещ модел за преодоляване на културните бариери в общуването с ромите, в т.ч. при провеждането на профилактични програми и здравно образование;

3.5. Осигуряване на интегрирани грижи, включително и психологическа подкрепа на бежанци, жертви на домашно и друго насилие, трафик на хора, както и на семействата на алкохолици, наркомани и др.;

3.6. Обучение на специалисти за предоставяне на интегрирани услуги за лица от уязвими групи;

3.7. Изграждане на необходимия професионален капацитет на персонала, ангажиран с предоставянето на социални и здравни услуги в обичайната за възрастния човек среда, в т.ч. и в областта на психологическата помощ;

3.8. Развитие на услугите в сферата на продължителното стационарно лечение, с осигуряване на необходимия капацитет в съответствие на потребностите на населението;

3.9. Осигуряване на необходимата грижа за психичното здраве с насоченост към различните форми на деменция при възрастните хора, при които когнитивните и поведенчески нарушения водят до прогресивна загуба на самостоятелност на болните;

3.10. Създаване на условия за диагностика, комплексно лечение, грижи за хората с деменция и обучение на специалистите, ангажирани с диагнозата, терапията и грижите за хората с деменция.

Приоритет №4

Изграждане на електронно здравеопазване в община Пловдив, част от националната здравна информационна система

Електронното здравеопазване е в основата на изпълнението на стратегическите цели и приоритети на проекта за Националната здравна стратегия 2021г.-2030г. Цифровизацията на сектора ще рефлектира върху възможностите за промяна на досегашния модел на здравеопазване, в полза на пациента и неговото активно участие и контрол в процеса на профилактика, диагностика и лечение на заболяванията.

Община Пловдив чрез нейните лечебни заведения има готовност да се включи веднага в така очертаващата се перспектива, която ще бъде дефинирана в секторната Стратегия за електронно здравеопазване в Р България 2021-2027г. Възможностите, предоставяни от електронното здравеопазване, биха спомогнали за интегриране на иновативни решения, способстващи насърчаването на здравословен начин на живот, профилактика и превенция на болестите и предоставяне на по-ефективни здравни услуги и грижи за пациентите.

Други аспекти пред досегашния модел са прозрачност в управлението на финансовите разходи, дейности по организация, контрол, планиране и прогнозиране на цялата система на здравеопазване и в частност на общинското здравеопазване на гр. Пловдив. Тези дейности гарантират коректно приоритизиране, бърз и точен обмен на информация между всички общински звена, което да позволи следене на системата в реално време и вземане на адекватни решения. Подобна система би имала и икономически ефект, спестявайки разходи от административни процедури чрез досегашните методи на комуникация.

Мерки за реализация на приоритет №4

4.1 Извършване на детайлизиран одит на информационната среда на всяко общинско лечебно заведение.

4.2. Изграждане на интегрирана информационна система, свързваща в реално време информационните системи на общинските лечебни заведения в сферата на здравеопазването, както на територията на община Пловдив, така и на национално и европейско ниво.

4.3. Създаване на интерактивна карта на услуги и дейности, предоставяни от общинските лечебни заведения и информация за медицинските специалисти, които работят в тях. Това приложение цели да гарантира еднакво ниво на сигурност, качество и достъпност до общинските лечебни заведения. Гражданите на община Пловдив ще имат улеснен достъп до данните за контакт и здравни услуги и дейности, предлагани от всяко лечебно заведение.

4.4. Мерки в областта на киберсигурност.

Здравната система е особено уязвима от кибератаки. Защитената здравна информация би могла да бъде компрометирана и използвана по различни начини за атакуване на мрежите на здравните организации. Засилват се взаимозависимостите между технологиите и предоставянето на качествени грижи, което означава, че виждаме повече технологии в здравеопазването от всякога, но липсва силен, защитен и последователен фокус върху сигурността на информацията, който неизменно да я съпътства. Защитата срещу тези и други заплахи изисква постоянно развиващ се план за киберсигурност, който да включва: видимост на целия обем медицинска информация, правилна сегментация на мрежата, редовни тестове за сигурност, защити, саниране при необходимост и актуализации, за да се предотврати лесното използване на слабостите, които да бъдат сведени до минимум.

Предварителната подготовка и планът за киберсигурност включват:

4.4.1. План за реакция при инциденти;

4.4.2. Изграждане на политика за информационна сигурност, която да действа като възпиращо средство;

4.4.3. Обучение на ключовия персонал в организацията;

4.4.4. Редовно тестване на плановете за възстановяване;

4.4.5. Справяне с инциденти;

4.4.6. Етика и включване на участници извън организацията;

4.4.7. Изследване и документиране на инцидента;

4.4.8. Оценка на щетите и алгоритъм за възстановяване.

Приоритет №5

Обезпечаване на системата на общинското здравеопазване с квалифицирани човешки ресурси, подобряване условията на труд, обучение и професионално развитие на медицинския и немедицински персонал

В съвременния мениджмънт е утвърдено становището, че основен и определящ ресурс за всяко лечебно заведение са неговите специалисти и тяхната професионална подготовка, мотивация и морално - етична стойност.

Стратегическата цел за обезпечаване на системата на общинското здравеопазване с квалифицирани човешки ресурси на община Пловдив е повлияна от тенденцията на намаляване и застаряване на медицинските специалисти, както и силно затрудненото осигуряване на немедицински кадри. На местно ниво се отчитат трудности както при привличането, така и при задържането на работа на медицинския персонал. Потребностите от здравни грижи нарастват, а кадрите намаляват с достигането на пенсионна възраст на много от тях, като по този начин бъдещата устойчивост на системата на здравеопазване на местно ниво и достъпът до здравеопазване се поставят под риск. Ниското ниво на заплащане на труд, високите инвестиции в обучение, емиграцията на лекари и медицински сестри, липсата на приемственост между поколенията са една голяма част от проблемите, които поражда необходимостта от създаване на нова инициатива за задържане на кадри / медицински и немедицински / в сферата на общинското здравеопазване на община Пловдив. Необходимостта от осигуряване в дългосрочен план на лекари и специалисти по здравни грижи инициира създаването и прилагане на мерки на местно ниво за привличането им.

Такъв механизъм може да предостави създаването на Общински фонд за подкрепа /Фонд/ на професионалното развитие на кадри в сектор „Здравеопазване“ за община Пловдив. Този Фонд би могъл да бъде инструмент за привличане и задържане на медицински и немедицински специалисти в общинското здравеопазване. Чрез Фонда ще бъдат подпомагани обучението и специализацията на лекари, медицински сестри, акушерки, рехабилитатори и лаборанти за нуждите на лечебните заведения в община Пловдив, както и други специалисти с немедицинско образование, но работещи в сферата на общинското здравеопазване, чиито компетенции изискват специфични знания и умения. Финансовото подпомагане може да се осъществява под формата на ежемесечни стипендии за съответната учебна година. Финансовите средства за Фонда могат да се набират чрез вноски от общинските лечебни заведения, чрез публични финансови програми и проекти, дарителски и благотворителни кампании.

Този Общински фонд за подкрепа на професионалното развитие на кадри в сектор „Здравеопазване“ ще бъде израз на социалната ангажираност на местното самоуправление за опазване здравето и живота на гражданите на община Пловдив, като целта е привличане и задържане на кадри в сектор „Здравеопазване“ на местно ниво в средносрочен и дългосрочен план и постигане на удовлетвореност на населението от предлаганите медицински грижи.

Мерки за реализация на приоритет №5

5.1. Проучване на законодателството и представяне на идеята на широк обществен дебат;

5.2. Планиране на интервенции за вида на подкрепата и начина на изпълнение;

5.3 Разработване на Правилник за организацията и реда на работа на Общински фонд за подкрепа на професионалното развитие на кадри в сектор „Здравеопазване“ на община Пловдив.

Приоритет №6

Финансова устойчивост на общинската система на здравеопазване

6.1. Осигуряване на устойчивост на общинската здравна система чрез усъвършенстване функционирането на лечебните заведения в община Пловдив, с цел повишаване на ефективността им.

Общинското здравеопазването е сложна система, която включва в себе си дейности по управление, финансиране и предоставяне на здравни услуги, целяща подобряване на здравния статус на населението на община Пловдив. Общинското здравеопазване, като част от националната здравна система се базира на принципите на солидарността, правото на избор и ефективност при изразходване на ресурсите на системата и по своята същност има както социални, така и икономически характеристики. Прилагането на пазарните механизми в сферата на здравеопазване при силната, а на моменти и агресивна конкуренция, както по отношение на пазара, така и по отношение на инвестициите и качеството на медицинските услуги между лечебните заведения на територията на община Пловдив, създават необходимостта от използване на нови стратегически инструменти за устойчиво развитие. Особено силно негативно въздействие на външната среда изпитват лечебни заведения, които са общинска собственост и са изцяло зависими от външно финансиране, тъй като обслужват население със сравнително ниски доходи. Затова е необходимо да се преразгледа досега действащия модел на функционирането им и да се създаде нова, създаваща конкурентно предимство визия за по-нататъшното им развитие.

Такава, нова визия намира израз в създаване на стратегически алианс в сферата на здравеопазването, което представлява обединяване на лечебните заведения от извънболничната и болнична помощ, чиито принципал е Общински съвет-Пловдив. Стратегическият алианс е сравнително ново явление в международния здравен мениджмънт. Същността за създаването и реализацията му са свързани с ресурсната зависимост на лечебните заведения, усилията им за увеличаване ефективността на използваните ресурси, пазарна несигурност, ресурсна хетерогенност и различия в компетенциите им. Причината за формиране на стратегически съюз /алианс/ е свързана с пазарната несигурност и преодоляването и чрез създаване на силно конкурентни предимства на общинските лечебни заведения, изразяващи се в намаляване на риска,

реализиране на икономии от мащаба, техническо развитие и достъп до нововъведения, ограничаване на конкуренцията, избягване на изкуствено създадени търговски бариери, допълнителен принос на партньорите по веригата на стойността, разделение на труда, наличие на синергия при осъществяване на съвместната дейност.

Във връзка с осигуряване на устойчиво развитие на общинското здравеопазване, стратегическите алианси спомагат за неутрализиране на неблагоприятните въздействия на външната среда върху функционирането на включените в тях организации. Формирането на съюзи между лечебните заведения за извънболнична и болнична помощ, може до известна степен да реши един от основните проблеми на микрониво, а именно недостигът на финансови средства. То се изразява в разпределение и съвместно поемане на някои разходи за дейността, съвместно използване на скъпоструваща апаратура, свързано с нейното оптимално натоварване и др. Сътрудничеството между лекари от различни специалности, в рамките на алианса, осигурява комплексно обслужване на пациентите. Характерно за формирането на алианси между подобни лечебни заведения е, че участниците в него са едновременно партньори и конкуренти, в зависимост от това, коя сфера от дейността им се разглежда. Един такъв съюз би обезпечил необходимите ресурси (технологични, финансови, човешки), които да предложат на пациентите комплексен набор от здравни услуги. Те могат да развият самостоятелно онези структури и дейности, за които имат гарантиран поток от пациенти и висока използваемост на наличния капацитет, и да си разпределят дейностите, които са ниско ефективни за тях (напр. едната болница да развива хирургия, а другата – педиатрия при съвместно използване на наличните ресурси). Това би довело до затвърждаване на конкурентните позиции на болниците, ДКЦ-тата и МЦ-тата за определен вид здравна услуга на местния пазар и предимство при договаряне на пакети от услуги със здравноосигурителни фондове и каси. Ще се приложат така нар. интегрирани системи за доставка, които предлагат комплексно обслужване на пациента, като се основават на обща собственост и осигуряват по-ефективно използване на всички ресурси.

Може да се твърди, че този модел на интеграция е една от най-подходящите бъдещи насоки на развитие за общинските лечебни заведения. Целта на интегрираните системи за доставка е да се използват по най-добрия начин разполагаемите ресурси при постигане на високо ниво на удовлетворяване на потребностите на пациентите, като се повишава качеството на предлаганите услуги. При тази форма се обединяват наличните финансови, човешки и материални ресурси, което позволява на отделните организации в алианса от една страна да се специализират в конкретна област, а от друга - да разширят видовете предлагани услуги при запазване на пълната си самостоятелност на юридически лица в контекста на действащата нормативна уредба и законодателството по отношение на лечебните заведения.

За постигане на устойчиво развитие на здравеопазването в община Пловдив е необходим нов прочит на дейността на общинските лечебни заведения, нов подход към управлението им и нова визия за развитието им, подчинена на обективните пазарни условия. Възможността да се реализира

стратегически алианс няма да е панацея за решаване на всички техни проблеми, но може да допринесе за по-ефективното използване на ограничените финансови ресурси чрез осъществяване на съвместна дейност.

В проекта на Националната здравна стратегия 2021-2030 е отразено, че финансовата ефективност на системата е пряко свързана с пренасочване на ресурсите към дейности по промоция на здравословен начин на живот, активна профилактика и скрининг, превенция и ранна диагностика на социалнозначими заболявания. Чрез тях се предотвратяват по-тежките случаи на заболяванията и се намалява необходимостта от активно лечение и скъпо струващи болнични услуги. От няколко години вече се организират различни кампании и програми за ограничаване на социалнозначимите заболявания. В световен мащаб необходимостта от подобни действия е осъзната отдавна като днес се развива в значителна степен партньорство между сектора на общественото здравеопазване и медицината, особено в областта на кампаниите за промоция на здравето. Основните предимства на подобно сътрудничество са намаляване на необходимостта от лечение и високоспециализирани дейности, вследствие на подобрения достъп до първична медицинска помощ, нарастване на капацитета и възможностите на първичната медицинска помощ и на превенцията, подобряване на здравното състояние на населението, редуциране на дублиращи се здравни услуги, реализиране на икономии от мащаба.

Мерки за реализация на приоритет №6, т.6.1.

6.1.1. Провеждане на експертен и обществен дебат, във връзка с идеята за създаване на стратегически алианс в сферата на здравеопазването, касаещо общинските лечебни заведения в община Пловдив;

6.1.2. Създаване на по-ефективно действаща общинска здравна система на базата на проведен анализ и оценка на сегашното състояние на общинските лечебни заведения;

6.1.3. Разработване и прилагане на ефективни форми на сътрудничество между общинското здравеопазване, академичните среди и бизнеса в гр. Пловдив в сферата на иновативните медицински технологии. Участие в реализиране на съвместни проекти с научноизследователска насоченост, които да позволят реализацията на експертния потенциал, с който разполага системата на общинското здравеопазване, при спазване на нормативната уредба и правилата за добра медицинска практика.

Приоритет №7

Подобряване на майчиното и детско здраве

Детското здраве на територията на община Пловдив се осигурява чрез дейността на общинските детски ясли и детски кухни и общинските лечебни заведения на територията на града.

Търсенето на места в детски ясли зависи от раждаемостта и желанието на родителите. Пловдивският регион е гъсто населен с много млади хора, които са заети лица. Това определя търсенето на тази услуга. Стимулирането на раждаемостта и създаването на нови работни места би увеличило и търсенето на услугата.

Уязвимите социални групи /като напр. ромска общност/ са равнопоставени с останалите социални групи. Общински детски ясли и детски кухни има в шестте административни района на община Пловдив.

На територията на община Пловдив функционират 17 самостоятелни детски ясли, със 78 смесени дневни групи, сравнително добре разпределени във всички административни райони. Децата, посещаващи общинските детски ясли към 30.06.2021г. са 1595.

В яслените групи /общо 11/ към детските градини с яслени групи има около 220 деца, обгрижвани от медицинските сестри в тези дневни яслени групи.

На територията на община Пловдив има общо 12 детски кухни, като от тях 5 са самостоятелни и 7 са детски кухни към детски ясли. Всички те обслужват 2007 деца към 30.06.2021г. Общият капацитет на общинските детски кухни в момента е 2340 деца.

Въведената в община Пловдив Наредба за електронен прием в общинските детски ясли и детски градини подпомага родителите и гарантира равен достъп на децата до детските заведения, улеснява процеса на записване и подобрява работата на директорите.

При наличие на социални индикации, се съдейства на деца, настанени по реда на Закона за закрила на детето в специализирани институции или в структури, предоставящи социални услуги в общността от резидентен тип, да бъдат приети в детска ясла.

Във всяка детска ясла и детска кухня е въведена е системата ХАСЕП /НАССР/, представляваща системен научен подход за определяне, оценка и контрол на опасностите (биологични, химични и физични) в храните и напитките. НАССР има за цел предпазване на здравето на потребителя от вредни въздействия и последици след консумирането на конкретен продукт или група продукти.

Към „Център за психично здраве /ЦПЗ/ – Пловдив” ЕООД от 01.01.2019 г. функционира първият за Южна България „Дневен стационар за детско-юношеско психично здраве” с капацитет 30 места, като обслужването е напълно безплатно. Приемат се деца от Пловдивска, Пазарджишка, Смолянска, Кърджалийска и Сливенска област. Това отделение в най-голяма степен отговаря

на съвременните изисквания за оказване на детска психиатрична помощ и е изключително важно и престижно за „ЦПЗ – Пловдив” ЕООД. По този начин се затваря цикъла на възрастов обхват на пациенти с психични разстройства.

Здравните кабинети в общинските детски градини и училища са здравни заведения, които са структури на националната система за здравеопазване, в които медицински и немедицински специалисти осъществяват дейности по опазване и укрепване здравето на гражданите. Те осъществяват дейности по:

- медицинско обслужване за оказване на първа медицинска помощ на децата и учениците и медицинско обслужване до пристигането на специализиран екип на спешна медицинска помощ;
- подпомагане на процеса на наблюдение и лечение на деца с хронични заболявания, назначено от лекар от лечебно заведение, което осъществява диспансерно наблюдение на съответното хронично заболяване;
- промоция и превенция на здравето на децата и учениците;
- предотвратяване на възникването и ограничаване разпространението на заразни и паразитни заболявания в детските градини и училищата;
- форми на отдих, туризъм и спорт за децата и учениците;
- организиране и провеждане на програми за здравно образование на децата и учениците, здравословен хранителен режим, за предпазване от употреба на наркотични вещества и психотропни субстанции, за превенция на употребата на тютюневи и свързани с тях изделия и алкохолни напитки и за изграждане на сексуална култура;
- съгласуване на седмичното разписание на учебните часове с директора на детската градина и училището.

Осигуряването на устойчиво развитие и повишаване квалификацията на човешките ресурси в системата на общинските детски ясли и детски кухни се реализира чрез провеждане на ежегодни курсове, семинари и обучения и въвеждане на система за подбор и оценка на служителите. Това допринася за качествено и ефективно изпълнение на поставените цели на здравната политика, за да отговаря на очакванията на обществото, за изпълнение ангажиментите на държавата и общината, за гарантиране опазването на общественото здраве.

На територията на община Пловдив функционират 144 здравни кабинета в общински детски градини и училища.

На територията на община Пловдив се реализира Програма, приета от Общински съвет-Пловдив, за финансово подпомагане на семейства и двойки с репродуктивни проблеми, жители на община Пловдив. Тази дейност се осъществява със средства предвидени в бюджета на община Пловдив. С решения на Общински съвет – Пловдив се отпускат финансови средства на одобрените от специална комисия кандидати, след подаване на заявление и съответен набор от документи. През 2020г. община Пловдив подпомага финансово 49 двойки с репродуктивни проблеми, с финансови средства в размер на 78 104 лв.

Община Пловдив съдейства за реализиране на дейностите на програма „Заедно - Здраво бебе, здраво бъдеще“, реализирана от „Тръст за социална алтернатива“ на територията на община Пловдив, гр. София и други общини.

Програмата подпомага млади бъдещи майки и родилки, живеещи на територията на райони с малцинствено население.

На територията на община Пловдив работят и петима здравни медиатори - 3 /трима/ към район „Източен“ и 2 /двама/ към район „Северен“, където има струпване на малцинствено население. Основната им роля е посредничество в процеса на осигуряване на достъп до здравни услуги и подпомагане дейностите по здравеопазване на уязвими малцинствени групи. Всички експерти са преминали обучение за здравен медиатор и са вписани в регистъра на Националната мрежа на здравните медиатори.

В община Пловдив е иницирано изграждането на Педиатричен център за комплексна извънболнична медицинска помощ за деца и подрастващи. Това е породено от необходимостта от специализирана педиатрична помощ на територията на община Пловдив и липсата на достатъчно квалифицирани медицински кадри в сферата на детското здравеопазване, които по всяко време да бъдат на разположение на родителите. Този център ще задоволи нуждите от денонощна педиатрична медицинска помощ на територията на община Пловдив. Имайки предвид наличието на големи малцинствени групи, живеещи постоянно на територията на община Пловдив, броят на здравните медиатори е недостатъчен. Това затруднява реализирането на различни здравни инициативи за тези общности – провеждане ваксинации, различни скрининги и т.н.

Обучението на бременни жени и бъдещи майки е изключително важна и търсена услуга. На територията на община Пловдив има необходимост от разкриване на нови центрове за обучение на бременни жени и бъдещи майки в различни общински лечебни заведения за извънболнична медицинска помощ. За гражданите на община Пловдив има необходимост от разкриване на центрове за обучение на бременни жени и бъдещи майки във всяко общинско лечебно заведение за извънболнична медицинска помощ. По този начин ще се повиши информираността на жените по отношение на проблемите, свързани с протичане на бременността, раждането и отглеждането новородените и бременните жени и младите майки ще бъдат подпомогнати за по-добро качество на живот.

Необходимо е повишаване качеството на живот на децата и в частност на съхраняване на денталното им здраве в настоящия момент и в бъдеще. Това трябва да бъде и приоритет на национално ниво, както е отразено в стратегическата цел на Националната програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0 до 18 г. в Република България за период 2021г.-2025г. Дейностите, свързани с промоция на дентално здраве и превенция на дентални заболявания при децата в ранна възраст, ще имат принос за повишаване информираността на населението за профилактика на оралните заболявания и подобряване знанията и уменията на децата за опазване на оралното им здраве, както и ще помогнат за намаляване разпространението на зъбния кариес. Целта

е да се разширят познанията на всички, ангажирани с детското здраве, родители, учители, помощен персонал в детските заведения, педиатри и общопрактикуващите лекари, медицинските специалисти от здравните кабинети в детски градини и училища, за да се затвърдят дейностите по превенция. Залагайки на образование, фокусът ще е не върху отделния проблем, а върху оралната заболяемост като цяло, която би могла да бъде значително намалена при добро знание и грижа за детските зъби. Това би помогнало на гражданите на община Пловдив за повишаване качеството на живот на децата в настоящия момент и в бъдеще, за подобряване знанията и уменията на децата за опазване на оралното им здраве и за намаляване разпространението на зъбния кариес.

Мерки за реализация на Приоритет №7

7.1. Осигуряване на съвременна педиатрична грижа на територията на община Пловдив.

7.1.1. Разкриване на Педиатричен център за комплексна извънболнична медицинска помощ за деца и подрастващи.

7.1.2. Изграждане на нови детски ясли, основни ремонти и увеличаване капацитета на съществуващия сграден фонд, след обследване на прилежащи терени във връзка с възможности за разкриване на допълнителни места в детските ясли.

7.1.3. Осигуряване на устойчиво развитие и подобряване квалификацията на човешките ресурси в системата на общинските детски ясли и детски кухни чрез ежегодно организиране на обучения за медицинските сестри от детски ясли и детски кухни за спешни състояния в детска възраст, алергични реакции, диабет, травматични състояния и др. По възможност организиране на обучения и за детегледачките като първи помощници на медицинските сестри при спешни състояния.

7.1.4. Продължаващо дофинансиране на дейността на детски ясли и детски кухни от бюджета на община Пловдив.

7.1.5. Извършване на проверки и контрол от екипа на дирекция „Здравеопазване“ на дейността на детските ясли и детските кухни относно приема на деца в детски ясли и детски кухни, годност на хранителни продукти и др.

7.1.6. Подобряване на качеството на приготвянето, съхранението и предоставянето на храна за деца в детските кухни, чрез подобряване на материално-техническата база на съществуващите детски кухни. При необходимост – разкриване на нови разливочни пунктове.

7.1.7. При възникване на необходимост, изграждане на комплекс за детско хранене с капацитет до 2 400 порции дневно, в който да се приготвя храна за

деца от десетмесечна до тригодишна възраст и храна за деца в детските ясли и яслени групи в детските градини.

7.1.8.Продължаване реализацията на дейности по метода Монтесори в детските ясли на територията на община Пловдив.

7.1.9.Проучване мнението на родителите на приетите деца чрез анкети двукратно годишно.

7.1.10.Подобряване на уменията на медицинските специалисти за консултиране и ефективна комуникация с децата и техните родители, чрез срещи с медицински експерти и психолози, което е дейност, изключително необходима за подобряване на качеството на грижите за децата и родителите.

7.1.11.Организиране на училище за родители в детските ясли.

7.2. Подобряване на квалификацията и разширяване дейността на медицинските специалисти от здравните кабинети в детски градини и училища на община Пловдив

7.2.1. Организиране на ежегодни обучения на персонала, зает в здравните кабинети на детски градини и училища, по проблемите на промоция на здравето и профилактика на болестите, по оказване на първа помощ при спешни състояния, първа помощ с автоматичен външен дефибрилатор, алергични реакции, анафилактичен шок, различни състояния при дете с диабет, при травма, при дете с увреждания и др.

7.2.2. Планиране и извършване на необходимите ремонти на здравните кабинети.

7.2.3.Медицинските специалисти от здравните кабинети в училищата да съдействат за реализиране на дейностите по общински програми за провеждане на масов скрининг за някои заболявания, а именно за намаляване броя на децата с наднормено тегло и затлъстяване, за профилактика, ранно откриване и лечение на деца с гръбначно изкривяване, сред ученици в общинските училища на територията на община Пловдив, за ранна диагностика и превенция на атопичен дерматит, скрининги за очни заболявания, ендокринологични, неврологични, ортопедични и др. видове заболявания.

7.2.4.Разширяване дейността на медицинските специалисти от здравните кабинети в детски градини и училища, чрез инициативи на специалисти по дентална медицина, които подхождат стратегически към проблемите с детските зъби, за да се постигне здравна информираност, изграждане и възпитание на правилните орално-хигиенни навици, превенция на денталните проблеми, промоция на оралната хигиена и здравословното хранене. За реализиране на целта е необходимо да се организират дейности с децата между 3 и 6 години - възрастта, в която се изграждат трайните навици, дейности с родители, учители, помощен персонал в детските

заведения, с помощта на медицинските специалисти от здравните кабинети в детски градини и училища

7.3. Репродуктивно здраве

7.3.1. Продължаване на Програма за финансово подпомагане на семейства и двойки с репродуктивни проблеми, приета от Общински съвет-Пловдив, финансирана от бюджета на община Пловдив.

7.3.2. При необходимост да се преразглеждат и актуализират финансовите средства, които се предоставят на одобрените двойки от бюджета на община Пловдив.

7.3.3. Община Пловдив да продължи да съдейства за реализиране на дейностите на програма „Заедно - Здравно бебе, здраво бъдеще“, инициирани от „Тръст за социална алтернатива“ на територията на община Пловдив, гр. София и други общини в цялата страна.

7.3.4. Разкриване на центрове за обучение на бременни жени и бъдещи майки и центрове за женско здраве на територията на общинските лечебни заведения за извънболнична медицинска помощ.

7.4. Здравни медиатори

7.4.1. Здравните медиатори, работещи на територията на община Пловдив да продължат основната си роля като посредници в процеса на осигуряване на достъп до здравни услуги на уязвими малцинствени групи с ангажиране при необходимост от достигане до тези групи граждани при провеждане на скрининги за туберкулоза, СПИН, при масови ваксинации на населението и др.

7.4.2. При обоснована необходимост да се изискат допълнителни щатни бройки от Министерство на здравеопазването, Министерство на финансите и Националната мрежа на здравните медиатори за увеличение на числеността на този персонал.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРЕДВИДЕНИТЕ ДЕЙНОСТИ В ЗДРАВНАТА СТРАТЕГИЯ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ ЗА ПЕРИОДА 2021г. - 2030г.

Очаквани резултати:

- Удовлетвореност на гражданите от общинската здравната система.
- Финансово стабилна общинска здравна система.
- Подобро здравно състояние на населението с акцент върху майчино и детско здраве, уязвими групи, възрастни хора, лица с увреждания.
- Високоэффективна промоция на здраве и профилактика на болестите, осигурена с необходимите ресурси.

- Повишена здравна култура за здравословен начин на живот и ограничаване на рисковото поведение.
- Равнопоставеност при ползването на здравни услуги и преодоляване на здравните неравенства.
- Ефективна координация между отделните сектори на здравната система на общинско ниво – извънболнична и болнична медицинска помощ.
- Осигуреност и професионално развитие на човешките ресурси в системата на общинското здравеопазване.

V. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МЕРКИТЕ ОТ ЗДРАВНАТА СТРАТЕГИЯ

Част от изпълнението на стратегията е измерване и оценка на постигнатия напредък, възвращаемостта от направените инвестиции, обосновавания избор на по-нататъшни действия за подобрене и промяна. По всяка една от стратегическите цели е необходимо да се прилага система за мониторинг на изпълнението и оценка на резултатите, насочени към:

- Състояние на здравето на гражданите в резултат на реализираните политики, дейности и мерки;
- Осигуреност с ресурси – човешки, финансови и материално-технически;
- Качество и ефективност на дейностите по всяка стратегическа цел и политика;
- Удовлетвореност на населението от състоянието на здравната система на територията на община Пловдив.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Доброто здраве е резултат от взаимодействието между редица фактори, като индивидуални особености, наследственост, начин на живот и поведение, влияние на социално-икономически и културни фактори, околна среда, здравна система и т.н. Всички тези фактори трябва да са в динамично взаимодействие помежду си.

Осигуряването на здравословен начин на живот и подобряване благосъстоянието на хората във всяка възраст, са важни компоненти на устойчивото развитие. Здравното благополучие е основно човешко право.

Програмата за устойчиво развитие на ООН предлага нови възможности, които да осигурят на всички хора достъп до най-високите стандарти в областта на здравеопазването и медицинското обслужване. Здравето е и ключов индикатор за устойчивото развитие.

Усилията за подобряване здравето на нацията трябва да са насочени към постигане на интегрирана здравна профилактика, ефективна здравна система, високо доверие на населението към нея и към ангажиране на всички участващи в предоставянето и получаването на здравни грижи и услуги. Сектори извън

здравната система имат сериозна и дори преобладаваща роля във формирането на общественото здраве, поради което трябва да се търси сътрудничество и да се осъществява партньорство с различни институции, правителствени и неправителствени организации за постигане целите на здравната стратегия.

Необходимо е да се обединят усилията ни за постигане здраве за всички и по-добро качество на живот на населението на община Пловдив.